

04. oktober 2018

UKA2018/07

2019-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut

(Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai)

Aningaasanut inatsit aqputigalugu inuiaqatigiit inuussutissarsiuteqarnikkut, isumaginninnikkut, sanaartornikkut, ineriartortitsinikkut sulerusussuseqalernissamullu aqputaavoq annertoq. Isumatusaartumik siunnerfeqarluartumillu aningaasatigut inatsit aqputigalugu inuiaqatigiit assakaasorsui ingerlarsortilerneqarsinnaapput, neriulluarfeqartumik siunnerfilerneqarsinnaapput, peqataarusussuseqartitsilersinnaapput minnerunngitsumillu annertuumik eqqarsarsinnaassuseqartumik takorluuilersitsilersinnaalluni.

Nunaqqatigiulluta naligiimmik pisinnaatitaaffeqarpugut, naligiimmik nunatta karsianut akilerarpugut aammalu ataasiusutut qinigaaffiuvugut tassaavugullu aamma inuiaqataasutut assigiimmik naligiissumik naalackersuisutigut inatsisartutigullu sumi najugaqaraluarutta naligiimmik pingaartinneqarluta ineriartortinneqarnissatsinnut pisinnaatitaaffeqartugut. Neriutigilluinnarparput anigaasatigut inatsit aqputigalugu ataasiusutut aamma pingaarnersiuinermi isigineqassasugut.

Nunatta Qitornaanit inuiaqatigiit angisuumik anguniaqartuunissaat anersaaraarput. Imminut napatinneq, suleqataaneq kiffaanngissuseqaleriartornerlu aqputissatut isigaavut. Inuiaqatigiit aningaasarsiornikkut akisussaaqataasut, aqputissiusut aammalu aningaasaliinerit siunissaq ungasinnerusoq isigalugu imminut napatinnerunissamik aqputissiuussisut peqataaffigiumavagut.

Naalackersuisooqatigiinnermi suleqatigiinnermilu inuiaqatigiinni aningaasarsiornikkut assakaasorsui aallarnisarluartikkumallugit siunnerfeqarpugut tamannalu namminerisamik annertuumik neriulluarnermik sulerusussutsimillu annertuumik nassataqarpoq, politikeriinnaanngitsutut kisaninilu suliumallutik sulillutillu annertunerusumik angusaqarumasunut. Amerlaqaat aalisanerumallutik piareersimasut, akuersissutinik qinnuteqarnikut utaqqitinneqartut, sanaartorumasut, inissaminnik utaqqisut, aaqqissusseqqinnissami utaqqitinneqartut amerlalluinnarpullu taakkartorneqarsinnaasavut.

Naalackersuisut siulittaasuata ippasaq inatsisartut ukiuat aallarnerlugu oqalugiaateqarnermini eqqaasai arlalialuit maluginiakkakka immikkut ataasiakkaarlugit taakkartussanngilakka, tamanna immikkut immikkoortuulluni oqaluserineqartussaammat. Taamaattorli aaqqissusseqqinnerit arlariit pingaaruteqarluinnartut taasariaqarput, tassalu ilinniartitaanikkut qaffasinnerusumik anguniagaqarneq, amerlanerusut ilinniagaqarnerunissaannik anguniagaqarlutik ingerlaqqittarnissaannut tungasoq taassumunngalu aningaasat naapertuuttumik amerlassuserneqarnissaannik qulakkeerinninnissamut suliaq peqataaffigissallutigu oqaatigissuarput, siunnerfillu iluarsiamaarnaqaq.

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

Aalisanermut inatsisissap suliarineqarnerani suligasuartitassat tamakkiisumik tunuliaqutserneqarlutik aningaasaliissutissani erseqqissartariaqartut isumaqarpugut.

Ilaqutariinnut nukittuumik tunualiaqutsiinermik siunertaqarnek tamakkiisumik taperserparput, taamaattoq Nunatta Qitornaanit isumaqarpugut kikkulluunniit ataqqisinnerqaratik imigassamik, aningaasanoormik, ikiaroorajunermik, kiguaassiuutitigut kanngutsaattuliorfigineqarsimaneq arlaajuppat ikiorsiigasuarnermik siunertaqartumik sulineq ingerlanneqartariaqartoq. Amerlasuutigut inuit sulisinnaasut amingaatigineqartillugit takusarpavut sulisinnaagaluit anersaakkut annertuumi ikiorsertariaqarnertik peqqutigalugu inuiaqatigiinni suleqataasinnaanerat killeqartartoq. Inuit sulisinnaasut tamaasa pisariaqartippavut, tamarmillu pisariaqartikkatsigit tamarmik ikiorneqartariaqartut utaqqisinnerqassanngitsut isumaqarpugut.

Sanaartortisineq eqqarsaatigalugu Nunatta Qitornaanit isumaqarpugut ilaqutariit akunnattunik isertitallit aammalu ilaqutariit kisermaat meerartallit inissaqartinniarneqarnerini taakkua isertitagaannut naleqquttunik tulluarsakkanillu sanaartornermi politikimi erseqqissumik ingerlaffigineqartariaqartoq. Aningaasatigut naammattusaanerujussuup inuulluataarnerunissamut nukissaaqarniarnermi ilaqutariit inuunera annertuumik sunnertarmagu. Inissaqarniarnermi inarluutillit pisinnaannginnerusullu annertunerusumik isigineqarlutik sanaartornikkut inissaqarniarnerat qulakkeeqataaffigineqarnissaat isiginiarparput.

Mittarfissualiortiternerit pilersaarutigineqartut peqataaffigissuavut tamannalu inuiaqatigiinnut ta-manut angallannerup pitsaanerulernissaannut aammalu inuussutissarsiuteqarnikkut iluaqutigineqalernissaannut aqqutissiusseqataajumavugut. Nuannaarutigaarput avataaniit aningaasaleqataajumassuseq takusarput tikilluaqqoqaarput, kaammattuutigissuaralu naalakkersuisunut suliap taassuma ingerlanneqarneranut inatsisartut qanimut suleqatigilluarlugit ingerlarsoqatigissagaatigut.

Umiarsualiviit, talittarfiit takornarissallu nioorartarfii ullutsinnut tulluarsarnissaat naaper-tuuttuusussaanerilu qulakkeerneqarnissaat pingaaruteqarluinnartutut isumaqarfigaarput. Aalisartut, inuiannaat atuisuusut, takornarissat, umiatsiaaqqat angallatillu anginerit umiarsu-aliveqarniarnermi talittarfeqarnermilu imminnut tattoqilliuuttinnatik inooqataaffigineqarsinnaasuunissaat pingaartutu isumaqarpugut

Inuiaqatigiinni ukioqquttussusiartornermi kisitsisitigut unammilligassaqarpugut, tassa utoqqalin-gaatsiartalernerput aammalu ukiuni aggersuni utoqqalinersiuteqalersussat amerliartuinnartu-usussat aningaasaqarniarnekkut inuiaqatigiinni aningaasarsiornikkut isertitassanik nutaanik qulakkeerinngikkutta ajornartorsiutit amerlaqisut kinguaariinnut tulluuttunut kingornutassan-gortittussaavagut. Taamaamat ullumikkut eqqanaarsartariaqarpugut maannamut utoqqaat

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

illuutigisatta ullutsinnut naleqquttuunissaat aammalu siunissamut amerlanerusunik ineqartoqal-ersinnaanissaannut piffissaatillugu tulluarsalereerneqartariaqarput, kaammattuutigaaralu naalakkersuisut kommunit peqatigalugit siunissaq ungasinnerusoq isigalugu aningaasalersueqatigi-innissamut aningaasalersueqatigiinnissamullu pilersaaruserluakkamik ingerlatsissasut.

Neriutigaarput aningaasaqarnermut naalakkersuisup aningaasanut inatsisip aap-passaaneerneqartinnagu isumaqatigiinninniarnermut qaaqqusisummik apuussaqaassasoq, taamaasilluta itisiliinerit oqaloqatigiinnerillu siunnerfeqarluartut illuatungeriinnut sunniuteqarfiusinnaasut aqutissiuunneqassasut.

Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliamut suliap ingerlaqqinnissaa inassutigaarput partiillu akimorlugit tamarmiusut sulilluarnissaanik kissaassivugut.